

UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 19 kwietnia 2011 r.

w sprawie sprawozdania wyborczego Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Leppera

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 87h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467, Nr 201, poz. 1327 i Nr 212, poz. 1385)

postanawia

odrzuć sprawozdanie wyborcze Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Leppera o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, związanych z udziałem w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r. **z powodu naruszenia** art. 85 ust. 1-3 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Uzasadnienie

Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Leppera przedłożył Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie wyborcze w dniu 17 września 2010 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 87g ust. 1 ustawy.

Do sprawozdania dołączono opinię biegłego rewidenta, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

Sprawozdanie wyborcze zostało sporządzone zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2010 r. w sprawie określenia wzoru sprawozdania wyborczego w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (.Dz. U. Nr 115, poz. 769).

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 87h ust. 5 ustawy, nie zgłosił Państwowej Komisji Wyborczej zastrzeżeń do sprawozdania wyborczego.

W wyniku badania sprawozdania wyborczego i załączonych do niego dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią biegłego rewidenta, Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, co następuje.

Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Leppera wykazał w sprawozdaniu finansowym przychody na cele związane z wyborami w wysokości 13 121,39 zł. Środki te gromadzone były na jednym rachunku bankowym o nr 83 1160 2202 0000 0001 6236 3633, prowadzonym w Banku Millenium S.A.

Do umowy rachunku bankowego Komitetu zostało wprowadzone zastrzeżenie o wymaganym sposobie dokonywania wpłat na rzecz komitetu wyborczego. Nie wprowadzono natomiast zastrzeżenia o dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych przez komitet, a także o dopuszczalnym terminie dokonywania wpłat, co stanowi naruszenie art. 86 ust. 3 ustawy.

Środki finansowe Komitetu w całości pochodziły z wpłat dokonywanych przez obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Wpłaty na rachunek bankowy Komitetu mieściły się w limicie wpłat od osób fizycznych określonym w art. 86 ust. 5 ustawy i zostały dokonane w terminie określonym w art. 87a ust. 1 ustawy. Komitet wyborczy nie zaciągał na potrzeby kampanii wyborczej kredytów bankowych.

Wydatki Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Leppera zostały wykazane w kwocie 13.121,39 zł, tj. w kwocie równej wartości pozyskanych dochodów. Nie przekroczyły one limitu, określonego w § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2010 r. w sprawie podwyższenia kwoty wydatków komitetu wyborczego w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 67, poz. 430).

Wydatki Komitetu na kampanię wyborczą prowadzoną w formach i na zasadach właściwych dla reklamy, w tym w prasie w rozumieniu prawa prasowego, nie przekroczyły limitu wydatków, o którym mowa w art. 87b ustawy.

Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Leppera poinformował Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu swojej strony internetowej i jej adresie w dniu 30 kwietnia 2010 r., tj. w terminie określonym w art. 84 ust. 3 ustawy.

W dniu 8 marca 2011 r. Państwowa Komisja Wyborcza została poinformowana przez właściciela firmy Usługi Transportowe Mieczysław Pasek z siedzibą w Dmosinie o niezapłaceniu przez Komitet Wyborczy Kandydata

na Prezydenta RP Andrzeja Leppera kwoty 1.741,43 zł z tytułu świadczenia przez ww. firmę w dniu 22 maja 2010 r. na rzecz Komitetu usługi polegającej na przewozie osób na trasie Główno – Warszawa. Świadczenie powyższej usługi na rzecz Komitetu zostało udokumentowane kopią faktury VAT, załączonej do pisma.

W dniu 1 kwietnia 2011 r. Państwowa Komisja Wyborcza została poinformowana przez pełnomocnika firmy Usługi Transportowe Nowak Jarosław z siedzibą w Chmielniku o niezapłaceniu przez Komitet kwoty 1 667,76 zł z tytułu świadczenia przez ww. firmę usług transportowych polegających na przewozie osób. Świadczenie tej usługi zostało udokumentowane kopią faktury VAT, załączonej do pisma.

Powyższe zobowiązania Komitetu nie zostały ujęte w sprawozdaniu wyborczym. W części II pkt 5 sprawozdania Komitet wykazał, że nie posiada żadnych nieuregulowanych zobowiązań finansowych. Tych faktur nie ma również wśród dokumentów finansowo-księgowych załączonych do sprawozdania. W związku z tym należy stwierdzić, że w sprawozdaniu wyborczym Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP Andrzeja Leppera zostały wykazane dane, niezgodne z rzeczywistością. W części I punkt B sprawozdania kwota wydatków/kosztów Komitetu powinna być powiększona o 3 409,19 zł, a wyżej wymienione zobowiązania powinny zostać wykazane w części II pkt 5 sprawozdania.

Jak wynika z opinii i raportu biegłego rewidenta badającego sprawozdanie wyborcze, w dniu 26 kwietnia 2010 r. Komitet Wyborczy podpisał z partią polityczną Samoobrona RP umowę nieodpłatnego użyczenia lokalu użytkowego, położonego przy ul. Al. Jerozolimskie 30 p. III, należącego do tejże partii politycznej. Treść tej umowy nie precyzowała, kto miał ponosić opłaty związane z eksploatacją lokalu przez Komitet Wyborczy w okresie kampanii wyborczej, takie jak energia elektryczna, gaz, woda itp. Jak wynika z wyjaśnień udzielonych przez pełnomocnika finansowego Komitetu, koszty te były ponoszone w całości przez partię polityczną Samoobrona RP. Pomimo wezwania Państwowej Komisji Wyborczej pełnomocnik finansowy Komitetu nie wskazał wysokości tychże wydatków poniesionych przez partię.

Korzystanie przez Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta RP Andrzeja Leppera nieodpłatnie z lokalu udostępnionego przez partię polityczną Samoobrona RP, bez ponoszenia kosztów użytkowania tego lokalu, oznacza przyjęcie przez Komitet wartości niepieniężnej od osoby prawnej.

Stanowi to naruszenie art. 85 ust. 2 ustawy, albowiem zgodnie z tym przepisem Komitetowi nie wolno przyjmować jakichkolwiek wartości niepieniężnych

innych aniżeli nieodpłatne usługi polegające na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne.

Jak wynika z opinii biegłego rewidenta, badającego sprawozdanie wyborcze, część wydatków Komitetu na łączną kwotę 916,35 zł została sfinansowana gotówką przez osoby fizyczne z ich prywatnych środków przed dniem 19 maja 2010 r., tj. przed dniem dokonania pierwszej wpłaty na rachunek bankowy Komitetu, a następnie środki te, na podstawie przedstawionych przez te osoby faktur, zostały im zwrócone ze środków Komitetu. Dotyczyło to następujących wydatków:

- z tytułu realizacji faktury VAT 86/10 w dniu 10 maja 2010 r., wystawionej przez firmę FUJI IMAGE SERVICE Dariusz Pękala – na kwotę 94 zł;
- z tytułu zakupu znaczków pocztowych w dniu 12 maja 2010 r. w Urzędzie Pocztowym Warszawa 15 – na kwotę 15,50 zł;
- z tytułu realizacji faktury VAT nr ODV/2880/2010/S z dnia 31 maja 2010 r., wystawionej przez EMPIK Sp. z o.o. na kwotę 390 zł – data sprzedaży usługi i dokonania płatności – 12 maja 2010 r.;
- z tytułu zakupu znaczków pocztowych w dniu 14 maja 2010 r. – na kwotę 30,25 zł;
- z tytułu zakupu znaczków pocztowych w dniu 17 maja 2010 r. w Urzędzie Pocztowym Warszawa 15 – na kwotę 9,20 zł;
- z tytułu noclegu w dniu 17 maja 2010 r. w Moteliku „ZA GROSIK” w Wałczu – cena usługi 300 zł;
- z tytułu nadania przesyłki kurierskiej w dniu 18 maja 2010 r. – cena usługi 30 zł;
- z tytułu zakupu znaczków pocztowych w dniu 18 maja 2010 r. – na kwotę 47,40 zł.

Taki sposób finansowania zobowiązań finansowych jest sprzeczny z art. 85 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, który ściśle określa katalog dozwolonych źródeł, z których mogą pochodzić środki finansowe komitetu wyborczego. Zgodnie z dyspozycją art. 85 ustawy środki finansowe mogą pochodzić wyłącznie z:

- 1) wpłat obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (art. 85 ust. 1 *in principio*);
- 2) wpłat funduszków wyborczych partii politycznych (art. 85 ust. 1 *in fine*);
- 3) kredytów bankowych zaciągniętych przez komitet wyborczy na cele związane z wyborami (art. 85 ust. 3).

Ponadto, jedynymi wartościami niepieniężnymi, które komitet wyborczy może przyjmować są nieodpłatne usługi polegające na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne (art. 85 ust. 2).

Komitet wyborczy nie może zatem pozyskiwać środków finansowych z innych źródeł lub w inny sposób, np. w drodze pożyczek od osób prawnych (w tym partii politycznych) oraz pożyczek od osób fizycznych. Sąd Najwyższy, rozpatrując skargi na odrzucenie sprawozdań finansowych partii politycznych, zakwalifikował jednoznacznie opisane wyżej operacje finansowe, polegające na przyjęciu pożyczek od osób fizycznych, jako niedozwolone „swoiste kredytowanie przez osoby fizyczne” (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2009 r., sygn. akt III SW 47/09 oraz z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt III SW 390/10 i III SW 391/10).

Utrwalone stanowisko Sądu Najwyższego znajduje, zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej, w pełni zastosowanie do finansowania komitetów wyborczych kandydatów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zarówno przepisy (art. 24) ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 46, poz. 499, z późn. zm.), jak też powołane przepisy ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej regulują wyczerpująco katalog dozwolonych źródeł pozyskiwania środków finansowych i nie przewidują finansowania w drodze pożyczek pozyskiwanych z jakichkolwiek źródeł.

Naruszenie przez Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta RP Andrzeja Leppera art. 85 ust. 1-3 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, na podstawie art. 87h ust. 1 pkt. 3 lit. b ustawy, przesłankę odrzucenia sprawozdania wyborczego Komitetu.

Przepis art. 87h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ma przy tym charakter kategoryczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen, np. uwzględniania proporcji kwoty środków pozyskanych z naruszeniem art. 85 ustawy do ogólnej kwoty przychodów komitetu wyborczego, ani też tego, czy naruszenie wskazanych przepisów nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu niezajomości przepisów ustawy wśród osób współpracujących z komitetem.

Biegły rewident zakwestionował także wydatki Komitetu na łączną kwotę 223,05 zł, które zostały poniesione po dniu 20 czerwca 2010 r. i w jego opinii były wydatkami na cele niezwiązane z wyborami, tj. niezgodnymi z art. 84a ust. 3 ustawy. Państwowa Komisja Wyborcza po dokonaniu analizy dokumentów finansowo-księgowych, potwierdzających dokonanie tychże wydatków, a także na podstawie

wyjaśnień udzielonych przez pełnomocnika finansowego Komitetu, uznała że dokonanie tych wydatków przez Komitet nie stanowiło naruszenia art. 84a ust. 3 ustawy.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania wyborczego Komitetu, dokumentów do niego załączonych, opinii biegłego rewidenta oraz wyjaśnień udzielonych przez pełnomocnika finansowego Komitetu, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia komitetowi przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Stefan J. Jaworski*

Zastępca Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *Jan Kacprzak*

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej: *Maria Grzelka, Andrzej Kisielewicz, Andrzej Mączyński, Janusz Niemcewicz, Włodzimierz Ryms, Stanisław Zabłocki*